

Google

Recension.

Publicerad i Borås Tidning, 2010.

Sommaren 2009 skrev Andreas Ekström, kulturjournalist på Sydsvenskan, en kort och ganska tillspetsad text om Google i Expressen. På den där spetsen balanserade en väldigt viktig fråga: kan man dra paralleller mellan Google och FRA?

Den efterföljande debatten blev enorm. Andreas Ekström hade, kanske med vilje, kanske helt utan aning, petat i ett medialt getingbo och irriterat irrade snart förespråkare, motståndare och påstådda experter omkring överallt. Alla med sin egen åsikt eller uppfattning om Google.

Där någonstans föddes Google-koden, den första boken på svenska om internetföretaget Google.

Google är en av internets viktigaste aktörer. Kanske den allra viktigaste. I den där krönikan skrev Andreas Ekström att ”snart kommer du i princip inte att kunna vara på internet utan att samtidigt vara hos Google”. Det är alldeles sant. Att använda internet utan att använda Google är i det närmaste omöjligt.

Vid sidan av Googles kärna, själva sökmotorn, erbjuder de i dag en lång rad andra tjänster. Man kan läsa bloggar i Google Reader, mejla med Gmail, använda Google Cal som sin egen eller familjens almanacka, hitta rätt med Google Maps och se filmer på Googleägda Youtube. Samt närmast oändligt mycket mer.

Frågan som Andreas Ekström ställer och försöker besvara är vad detta monopol-liknande internetfenomen har för några konsekvenser. Vad innebär det att ett privat företag sitter på denna enorma makt, kunskap och inflytande. Att de är delägare i satelliter och snart har fotograferat varje gata i varje stad.

Andreas Ekström tar läsaren med till USA och företagets huvudkvarter Googleplex strax söder om San Francisco. Här beskriver han ett egensinnigt företag där de två högsta cheferna leker med lego, de anställda åker till jobbet i specialbyggda Googlebussar och där gräsklippningen förra året sköttes av ett par hundra getter. Framförallt berättar Ekström om ett företag som mycket framgångsrikt har berättat

historien om sig själv. De har berättat den så många gånger, med så många lustiga detaljer, att den blivit till en sanning.

Ytterst få ifrågasätter det faktum att Googles huvudsakliga mål är att göra hela världen sökbar. Lite tillspetsat, men ändå i rimlighetens utkant, vill de göra det möjligt att googla fram sina borttappade prylar. Eller varför inte att fotografera en fågel med sin mobilkamera och genast få den artbestämd.

Ekström undviker skickligt att trampa snett i den snårskog av överdriven skepsis och hängiven fanatism som omgärdar Google. Å ena sidan finns kritikerna, inte sällan konspirationsteoretiker av rang, som menar att Googles samlade kunskaper och sättet att använda dem är ett direkt hot mot internetanvändaren. Vida värre än FRA. Å andra sidan finns de tekniktillvända fanatikerna som hyllar varje framsteg och landvinning. De lutar sig mot Googles väl inpräntade motto – ”Don’t be evil” – och väjer för all kritik med lika inpräntade motargument.

Ekström drivs genom korridorerna på Googleplex av en tydlig nyfikenhet och en lika uppenbar fascination. Han stannar upp vid allt som är udda och roligt, men lyckas alltså behålla en kritisk blick. Fascinationen, såväl som farhågorna, smittar av sig och blandas här med en ökad förståelse för fenomenet Google.

För den som redan har läst en halv hyllmeter litteratur om Google innebär den här boken säkert inga nyheter. Men det är tydligt att Andreas Ekström i första hand vänder sig till alla andra. Till gemene man. Till alla som alltid (eller för den delen aldrig) undrat vad det är som händer under den tiondels sekund som Googles sökmotor arbetar, och vilka konsekvenser det har för internets framtid.

Björn Owen Johansson